

Odborné stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu záverečného účtu mesta Nitry za rok 2025

V zmysle § 18f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám odborné stanovisko k návrhu záverečného účtu mesta Nitry za rok 2025 pred jeho schválením

Stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu záverečného účtu je zamerané najmä na posúdenie súladu obsahu spracovaného návrhu záverečného účtu s príslušným právnym predpisom a na posúdenie súladu hospodárenia mesta s príslušnými právnymi normami.

Odborné stanovisko k návrhu záverečného účtu za rok 2025 som vypracovala na základe vypracovaného materiálu „Návrh záverečného účtu mesta Nitry za rok 2025“, účtovnej závierky mesta k 31.12.2025 a ostatných dostupných materiálov.

1. Východiská spracovania odborného stanoviska k návrhu záverečného účtu

1.1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Návrh záverečného účtu mesta Nitry za rok 2025 je spracovaný v súlade so zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“).

Podľa § 16 ods. 12 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy „*Návrh záverečného účtu je obec povinná prerokovať najneskôr do šiestich mesiacov po uplynutí rozpočtového roka*“.

Návrh záverečného účtu mesta Nitry za rok 2025 je predložený na prerokovanie do mestského zastupiteľstva v lehote stanovenej zákonom.

1.2. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany mesta

Návrh záverečného účtu bol verejne prístupný na úradnej tabuli a na webovom sídle mesta (30.3.2026) v zákonom stanovenej lehote, t. j. najmenej 15 dní pred jeho schválením v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z.n.p. a predložený na verejnú diskusiu v zmysle ustanovenia § 16 ods. 9 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Zároveň bol zverejnený v zmysle zákona č. 305/2013 Z. z. o e-Governmente v z.n.p. na centrálnej úradnej elektronickej tabuli. Návrh záverečného účtu mesta Nitra za rok 2025 bol prerokovaný Mestskou radou v Nitre dňa 31.3.2026.

1.3. Dodržanie povinnosti auditu

V zmysle § 16 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy je mesto povinné dať si overiť účtovnú závierku a dodržiavanie ostatných povinností hospodárenia.

Vykonaním auditu účtovnej závierky k 31.12.2025 je poverená spoločnosť RVC Senica s.r.o.. K dátumu vypracovania odborného stanoviska hlavného kontrolóra k záverečnému účtu mesta Nitra za rok 2025 nebol audit individuálnej účtovnej závierky ešte ukončený.

1.4. Metodická správnosť predloženého návrhu záverečného účtu

Predložený návrh záverečného účtu obsahuje povinné náležitosti podľa § 16 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a to:

- a) údaje o plnení rozpočtu v členení podľa § 10 ods. 3 v súlade s rozpočtovou klasifikáciou
- b) výsledok rozpočtového hospodárenia za rok 2025
- c) rozbor plnenia príjmov za rok 2025
- d) rozbor čerpania výdavkov za rok 2025
- e) tvorbu a použitie peňažných fondov a iných fondov
- f) bilanciu aktív a pasív
- g) prehľad o stave a vývoji dlhu
- h) údaje o hospodárení rozpočtových organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta
- i) údaje o hospodárení príspevkových organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta
- j) prehľad o poskytnutých dotáciách podľa § 7 ods. 4 v členení podľa jednotlivých príjemcov
- k) údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti
- l) hodnotenie plnenia programov mesta

Údaje o plnení rozpočtu sú spracované podľa rozpočtovej klasifikácie v súlade s Opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42 vrátane dodatkov, ktorým sa ustanovuje druhová, organizačná a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie, ktorá je záväzná pri zostavovaní, sledovaní a vyhodnocovaní rozpočtov územnej samosprávy.

2. Zostavenie návrhu záverečného účtu

Mesto pri zostavení návrhu záverečného účtu postupovalo podľa § 16 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a po skončení rozpočtového roka údaje o rozpočtovom hospodárení súhrnne spracovalo do záverečného účtu. V súlade s § 16 ods. 2 mesto finančne usporiadalo svoje hospodárenie vrátane finančných vzťahov k zriadeným a založeným právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom a právnickým osobám, ktorým poskytlo prostriedky svojho rozpočtu, ďalej usporiadalo finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu.

2.1. Údaje o plnení rozpočtu v členení podľa § 10 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a výsledok rozpočtového hospodárenia za rok 2025

Rozpočet mesta Nitry na rok 2025 bol schválený Mestským zastupiteľstvom v Nitre uzn. č. 486/2024 - MZ dňa 12.12.2024 ako prebytkový, pričom príjmy rozpočtu vrátane rozpočtových organizácií boli schválené v objeme 105 234 020 € a výdavky v objeme 104 026 360 €.

V zmysle § 10 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bol rozpočet mesta na rok 2025 zostavený v členení na:

- a) bežný rozpočet
- b) kapitálový rozpočet
- c) finančné operácie

Schválený rozpočet bol v priebehu rozpočtového roka 2025 niekoľkokrát zmenený:

- zmenami v kompetencii Mestského zastupiteľstva - 9 rozpočtových opatrení (2079 úprav)
- zmeny v kompetencii primátora neboli realizované.

Vysoké množstvo priebežných zmien indikuje určitú mieru nekonzistentnosti pri rozhodovaní a riadení rozpočtového hospodárenia mesta.

V rámci rozpočtového hospodárenia po rozpočtových opatreniach č. 2, 3 a 4 bežný rozpočet mesta vykazoval schodok. Tento ukazovateľ bol dôsledkom zapojenia nevyčerpaných finančných prostriedkov z predchádzajúcich rokov do príjmových finančných operácií a výdavkov na strane bežného rozpočtu.

Rozpočet bol po zmenách vyrovnaný a k 31.12.2025 dosiahol objem v príjmovej a výdavkovej časti čiastku 137 947 4801,01 €.

Z analýzy rozpočtového hospodárenia vyplýva, že mesto Nitra skončilo rozpočtové hospodárenie v roku 2025 nasledovne:

a) v bežnom rozpočte dosiahlo prebytok vo výške	+ 4 442 695,32 €
b) v kapitálovom rozpočte dosiahlo schodok vo výške	- 4 295 599,02 €
c) vo finančných operáciách dosiahlo zostatok	+ 8 318 477,68 €

Schodok kapitálového rozpočtu v sume - 4 295 599,02 € je vysporiadaný z prebytku bežného rozpočtu podľa §10 odst.3 písm. a) a b) zákona o rozpočtových pravidlách.

Prebytok bežného a kapitálového rozpočtu je vo výške 147 096,30 €. Tento ukazovateľ signalizuje, že mesto disponovalo dostatočnými vlastnými zdrojmi na krytie výdavkov, pričom vzniknutý prebytok predstavuje rezervu, ktorú je možné použiť na financovanie ďalších potrieb mesta. Z pohľadu rizík takáto výška prebytku sama osebe negarantuje dlhodobú stabilitu hospodárenia, ak by v budúcnosti došlo k poklesu príjmov alebo rastu výdavkov. Zostatok finančných operácií je tvorený najmä nevyčerpanými, avšak zapojenými prostriedkami z fondu mestského rozvoja, návratnými zdrojmi financovania a zostatkami finančných prostriedkov z predchádzajúcich rokov, pričom tieto zdroje významne prispievajú k vytvoreniu kladného výsledku hospodárenia a zároveň poukazujú na závislosť výsledku od použitia akumulovaných a externých zdrojov financovania.

Celkový výsledok rozpočtového hospodárenia mesta za rok 2025 po zohľadnení finančných operácií predstavuje + 8 465 573,98 €

Prebytok rozpočtu v zmysle § 16 os. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy sa upravuje o nevyčerpané účelovo určené prostriedky z minulých rokov, ktoré možno použiť iba na účel, na ktorý boli poskytnuté. Nevyčerpané účelové finančné prostriedky v roku 2025 boli vo výške **2 796 020,66 €**. Tieto nevyčerpané prostriedky sa na účely tvorby peňažných fondov pri usporiadaní prebytku rozpočtu z tohto prebytku vylučujú. Rozdiel medzi celkovým výsledkom rozpočtového hospodárenia a nevyčerpanými účelovými prostriedkami z minulých rokov je vo výške **+ 5 669 553,32 €**. V zmysle § 15 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy je obec povinná vytvárať rezervný fond najmenej vo výške 10% z prebytku bežného a kapitálového rozpočtu zníženého o nevyčerpané účelové prostriedky z minulých rokov. **Podľa návrhu na uznesenie spracovateľ navrhuje odvieť do rezervného fondu časť prebytku vo výške 5 126 580,91 € (90,42 %) a do fondu mobility časť vo výške 542 972,41 € (9,58 %).**

2.2. Plnenie príjmovej časti rozpočtu

Vlastné príjmy bežného rozpočtu predstavovali daňové príjmy a nedaňové príjmy. U kapitálového rozpočtu išlo najmä o príjem z predaja majetku. Cudzie príjmy bežného rozpočtu boli tvorené dotáciami na činnosť preneseného výkonu štátnej správy, kapitálové príjmy boli tvorené prevažne dotáciami v rámci verejnej správy, kde najvyšší podiel predstavujú FP na refinancovanie projektu ZŠ Tulipánová – rekonštrukcia pavilónu 3“ financovaného z Plánu obnovy a odolnosti.

Mesto plnilo rozpočet príjmov nasledovne:

	Schválený rozpočet v €	Upravený rozpočet v €	Skutočnosť v €
Bežné príjmy	101 597 040	115 453 554,51	117 959 344,77
Kapitálové príjmy	1 136 980	1 339 975,58	1 346 890,30

Z tabuľky je zrejmé, že bol dosiahnutý vyšší podiel skutočných bežných príjmov v porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2025. Uvedený vývoj bol vo väčšej miere ovplyvnený zvýšeným výberom poplatku za rozvoj, ako aj poplatkov za stavebné a kolaudačné rozhodnutia. Najvýznamnejšiu položku však predstavuje nárast skutočného plnenia tuzemských bežných grantov a transferov, ktoré neboli v návrhu rozpočtu rozpočtované, resp. boli rozpočtované v nižšej sume. V kapitálovom rozpočte je pozorovaný len mierny nárast.

Bežné príjmy

Príjmy bežného rozpočtu boli naplnené vo výške **117 959 344,77 €** (vrátane príjmov rozpočtových organizácií), čo predstavuje 102,17 % plnenie. Uvedený ukazovateľ je na rovnakej úrovni s predchádzajúcim rokom 2024, t.j. mestu sa v kontrolovanom roku nepodarilo dosiahnuť zvýšenie bežných príjmov. Bežné príjmy zahŕňajú hlavne daňové príjmy, nedaňové príjmy (napr. príjmy z podnikania, z vlastníctva), granty a transfery. Najdôležitejšie z hľadiska objemu sú daňové príjmy, ktoré tvoria 52,62 % z celkových bežných príjmov a granty a transfery, ktoré tvoria 36,61 % bežných príjmov.

K najvýznamnejším daňovým príjmom patria dane z príjmov fyzických osôb poukázané samospráve, ktoré predstavovali výšku 33 891 632, čo bolo v porovnaní s rokom 2024 o 6 241 852 € menej. V roku 2025 prišlo ku zmene metodiky prerozdelenia výnosu DPFO v zmysle zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Podiel mesta na výnose dane sa znížil z pôvodných 70 % na 55,1 %.

Granty a transfery vo výške 43 186 871,69 € sú účelovo určené na financovanie prenesených kompetencií najmä v oblasti školstva, matriky, ŠFRB, stavebného úradu, registra obyvateľstva a ostatných činností, ktoré sú financované zo štátneho rozpočtu ako aj transfery z ÚPSVaR, ministerstva financií a pod. V tejto položke medziročne nastal nárast v absolútnom vyjadrení o 8 320 953, 61 €. Nárast predstavuje transfer z ŠR na prenesené kompetencie - Materských škôl z dôvodu zmeny spôsobu ich financovania od roku 2025.

Pozitívny trend je pozorovateľný u daní z nehnuteľností (109,8%) a to vo všetkých kategóriách (pozemky, stavby a byty) rovnako aj pri poplatku za rozvoj (875,7 %). Výška dane za rozvoj závisí od vydaných právoplatných rozhodnutí a tiež od výmery stavebného pozemku, ktorý je predmetom dane. Výnos z poplatku za komunálny odpad dosiahol plnenie na úrovni 99 %. Tieto príjmy sú pravidelné naplnené nad 100 %, resp. dosahujú plánovanú

úroveň. Odporúčam zabezpečiť príslušnými opatreniami zachovanie naplnenia vlastných príjmov aj v ďalších rokoch.

Medzi nedaňovými príjmami je pozorovaný nárast príjmov z prenájmu Synagógy a to o 10 200 € v porovnaní s predchádzajúcim rokom a príjem z vianočného mestečka o 34 376 €. V tomto roku sú zaznamenané aj príjmy z Kreatívneho centra v čiastke 16 272 €. Príjmy z podnikania - dividendy z mestských organizácií, v porovnaní s rokom 2024 klesli o 161 766 €. Príjmy za vstupné do športových zariadení v roku 2025 boli vo výške 662 687 € a v porovnaní s predchádzajúcim rokom klesli (731 697 €). Zníženie príjmu zo vstupného je zaznamenané na letnom kúpalisku, naopak mestský kúpeľ vykazuje nárast. Tenisový areál a Mestská hala zostali na úrovni roku 2024. Plnenie bežných výdavkov je nad rozpočtovanú čiastku v obidvoch útulkoch a nocľahárni.

Medzi nedaňovými príjmami v porovnaní s rokom 2023 a 2024 bol zaznamenaný pokles príjmov z prenájmu hrobových miest, ktorý dosiahol plnenie len vo výške 67,70 %. Rovnako bol nižší príjem z prenájmu komunálnych bytov v správe spoločnosti Službyt Nitra, s.r.o. a to len na úrovni 48,2 %.

Plnenie príjmov bežného rozpočtu mesta Nitry v porovnaní r. 2024 a r. 2025:

Názov položky	Plnenie 2024	Plnenie 2025	Index (%)
Daň z príjmov fyzických osôb	40 133 485	33 891 632	84,45
Daň z nehnuteľností	17 803 402	18 356 241	103,10
Dane za tovary a služby	9 611 412	9 824 230	102,21
Príjmy z podnikania a vlastníctva	4 178 088	4 192 510	100,34
Administratívne poplatky a iné poplatky	3 937 509	4 161 284	105,68
Úroky z tuzemských úverov, pôžičiek, návratných finančných výpomocí, vkladov a ážio	196 396	144 547	73,60
Iné nedaňové príjmy	1 793 425	609 723	34,00
Tuzemské bežné granty a transfery	34 067 049	43 025 793	126,30
Zahraničné granty	669 893	0	0
Príjmy rozpočtových organizácií	2 810 688	3 753 382	133,54
Celkom	115 201 347	117 959 345	102,40

Kapitálové príjmy

Príjmy kapitálového rozpočtu boli naplnené vo výške **1 346 890 €** (vrátane príjmov rozpočtových organizácií), čo predstavuje 100,52 % plnenie. Ide o príjmy z predaja majetku vo výške 298 374 € (príjmy z predaja majetku boli naplnené na 102,4 %) a o príjmy účelovo určené na realizáciu projektov vo výške 1 048 515 €, z toho: dotácia z Fondu na podporu umenia – Rekonštrukcia Amfiteátra pod Zoborom, obstaranie ÚPNZ Klokočina – Dolnočermanská ulica a refundácia FP z Plánu obnovy a odolnosti na rekonštrukciu 3. Pavilónu ZŠ Tulipánová. Finančné prostriedky z Plánu obnovy určené na projekt Cyklotrasa Vodná – Zelokvet, realizovaný v roku 2024, ktoré boli rozpočtované vo výške 426 720 € neboli v roku 2025 refundované.

2.3. Plnenie výdavkovej časti rozpočtu

Mesto plnilo rozpočet výdavkov nasledovne:

	Schválený rozpočet v €	Upravený rozpočet v €	Skutočnosť v €
Bežné výdavky	98 650 020	118 730 179,09	113 516 649,45
Kapitálové výdavky	1 174 260	15 015 220,92	5 642 489,32

Bežné výdavky

Výdavky bežného rozpočtu boli vyčerpané vo výške **113 516 649,45 €** (vrátane rozpočtových organizácií), čo predstavuje 95,61 % plnenie. V porovnaní s rokom 2024 čerpanie bežných príjmov bolo o 5 304 196 € vyššie. Najvyšší podiel bežných výdavkov činia mzdy a odvody (49,51%) vo výške 56 201 622 €, z toho: mzdy mesto – 22 857 594 € a mzdy RO – 33 344 028 €.

Kapitálové výdavky

Výdavky kapitálového rozpočtu boli čerpané vo výške **5 642 489,32 €** (vrátane rozpočtových organizácií), čo predstavuje celkovo 37,58 % plnenie oproti upravenému rozpočtu. Čerpanie kapitálového rozpočtu tak v porovnaní s rokom 2024 bolo nižšie o 723 561 € v absolútnom vyjadrení.

Na výsledok nízkeho čerpania kapitálových výdavkov poukazuje aj vysoký počet presunov projektových dokumentácií a nezrealizovaných a neukončených investičných akcií do roku 2026, čo je tiež ukazovateľom nízkej dynamiky investičnej aktivity.

Uvedené potvrdzujú aj údaje zo záverečného účtu v kapitole Odboru investičnej výstavby a rozvoja, kde sa z roku 2025 do roku 2026 presunulo 66 projektových dokumentácií a 37 investičných akcií, ktoré neboli realizované.

Výdavky kapitálového rozpočtu boli kryté z časti kapitálovými príjmami a príjmovými finančnými operáciami. Kapitálové výdavky boli poskytnuté a zároveň aj čerpane na SMSŠ v celkovej výške 34 648 €.

Záverečný účet obsahuje aj Hodnotenie čerpania výdavkovej časti rozpočtu podľa rozpočtových kapitol. Komentáre správcov rozpočtových kapitol v členení podľa programového rozpočtu poskytujú podrobný prehľad o vynaložených finančných prostriedkoch v roku 2025 vrátane kapitálových výdavkov.

Mesto v rámci možností schváleného rozpočtu v roku 2025 zabezpečilo výkon základných samosprávnych funkcií mesta aj funkcií, ktoré vyplývajú z preneseného výkonu štátnej správy.

Informácie o hospodárení rozpočtových organizácií (škôl a CVČ) sú uvedené v záverečnom účte formou zúčtovania prostriedkov poskytnutých na bežné a kapitálové výdavky, čo poskytuje obraz o skutočnostiach ako napr. informácia o financovaní prenesených kompetencií v rozdelení na normatívne a nenormatívne výdavky v podrobnom členení a tiež údaj o výške dotácií od zriaďovateľa na originálne kompetencie a dofinancovanie ZŠ, ďalej údaje o poskytnutých dotáciách z ÚPSVaR a dotáciách na rôzne projekty. Záverečný účet ďalej obsahuje informáciu o plnení vlastných rozpočtových príjmov rozpočtových organizácií a ich konkrétne použitie. Rozpočtové organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta

hospodárili v roku 2025 s rozpočtami vlastných príjmov vo výške 3 753 381,91 € a s rozpočtami výdavkov vo výške 44 170 465 €. Výška príjmu bola v danom roku o 940 700 € vyššia, čo bolo ovplyvnené zriadením 8 spojených materských škôl s právnou subjektivitou od 1.7.2025.

Podľa údajov záverečného účtu vyplýva, že mesto v roku 2025 dofinancovalo dotáciou na prevádzku 3 základné školy (ZŠ Novozámocká, ZŠ Sčasného, ZŠ Krčméryho) v celkovej výške 335 000 €, nakoľko finančné prostriedky poskytnuté zo ŠR na chod týchto škôl nepostačujú. Zároveň dofinancovalo všetky novozriadené spojené materské školy.

Mesto Nitra finančne usporiadalo ku koncu roka svoje hospodárenie vo vzťahu k rozpočtovým organizáciám v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta podľa § 16 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Rozpočtové organizácie odviedli ku koncu roka na účet mesta nevyčerpané finančné prostriedky vo výške uvedenej v zúčtovaní poskytnutých prostriedkov. Ide hlavne o finančné prostriedky školského stravovania určené na nákup potravín.

2.4. Plnenie finančných operácií

Súčasťou rozpočtu sú aj finančné operácie, ktorými sa vykonávajú prevody z peňažných fondov a realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie. Za finančné operácie sa považujú aj poskytnuté pôžičky a návratné finančné výpomoci z rozpočtu a ich splátky, vystavené a prijaté zmenky, predaj a obstaranie majetkových účastí.

Cez príjmové finančné operácie sa zapojili do rozpočtu roku 2025 účelovo určené nevyčerpané prostriedky z predchádzajúcich rokov vo výške 1 089 579 €, prevody prostriedkov z rezervného fondu podľa skutočného čerpania vo výške 7 392 222 €, prostriedky z FMR vo výške 782 469 €, prostriedky z Fondu opráv a údržby na byty s podporou ŠFRB vo výške 62 247 € a skutočné čerpanie dlhodobého úveru z roku 2023 na financovanie investičných akcií vo výške 1 834 469 € a skutočné čerpanie úveru z roku 2025 na financovanie investičných akcií vo výške 1 421 759 €.

Výdavkové finančné operácie zahŕňajú splátky istín z úverov vrátane ŠFRB v celkovej výške 4 202 029 €. V porovnaní s predchádzajúcim rokom sú tieto výdavky výrazne nižšie. V roku 2024 boli totiž výdavky navýšené aj o splatenie istiny krátkodobého preklenovacieho úveru na predfinancovanie NFP vo výške 9 882 132 €, ako aj o príspevok do kapitálových fondov spoločnosti Nitrianska investičná vo výške 500 000 €, ktorý bol určený na fotovoltické elektrárne.

3. Bilancia aktív a pasív

Hodnota majetku Mesta Nitra k 31.12.2025 (údaj v netto hodnote) po zohľadnení opravných položiek bola 268 817 808,99 € (bez RO a PO). Majetok mesta sa oproti roku 2024 sa znížil o - 4 462 852 €. Najvyšší podiel na hodnote majetku Mesta Nitra má dlhodobý hmotný majetok v objeme 178 887 053 € (netto hodnota). DHM v roku 2025 v brutto (obstarávacej hodnote) v porovnaní s rokom 2024 sa znížil o 291 373 €, je to nižší pokles ako medziročne s rokom 2023. Údaje o hodnote majetku rozpočtových a príspevkových organizácií nie sú uvedené v návrhu záverečného účtu. **Odporúčam tento údaj v nasledujúcich rokoch zaradiť do záverečného účtu.** Stav majetku rozpočtových organizácií podľa záverečnej správy z inventarizácie majetku Mesta Nitry k 31.12.2025 je vo výške 50 288 625,45 €, čo je navýšenie o 72,32 % v porovnaní s rokom 2024. Uvedené navýšenie bolo spôsobené najmä zriadením SMŠ a odovzdaním majetku mesta do ich správy. Na základe údajov zo súvahy

IÚZ majetok evidovaný v správe príspevkovej organizácie SZSS ku dňu 31.12.2025 je vo výške 8 145 622,33 €, čo je navýšenie v porovnaní s rokom 2024 v absolútnej hodnote o 557 947 €.

Mesto Nitra eviduje na účte 042 Obstaranie dlhodobého hmotného majetku k 31.12.2025, stav nedokončených investícií v hodnote **8 614 151,89 €**. Stav nedokončených investícií v porovnaní s rokom 2024 stúpol o **2 462 366,52 €**. V pozorovanom roku boli z účtu 042 účtovné vyradené vybrané PD na základe uzn. MZ č. 399/2025 – MZ zo dňa 11.11.2025 v celkovej hodnote 256 828,05 €.

Stav nedokončených investícií evidovaných na účte 042 pravidelne kontroluje aj Útvar hlavného kontrolóra na základe kontroly vykonanej v roku 2019. Kontrolou bolo zistené, že množstvo investícií nie je zaradené do užívania aj napriek tomu, že sa v skutočnosti v reálnom živote užívajú, čo má za následok, že takéto investície nemajú zostavený odpisový plán, t. j. mesto nezaradené ale užívané investície neodpisuje, čo priamo ovplyvňuje výšku nákladov mesta. Z časti je tento nedostatok eliminovaný tvorbou opravných položiek, ktorý bol v roku 2025 vo výške 1 059 632,65 €, avšak v žiadnom prípade tento spôsob účtovania nemôže dlhodobo nahrádzať zákonný a vnútornými predpismi upravený spôsob zaraďovania majetku do užívania. Kontrola plnenia opatrení bola vykonaná aj k 28.2.2026. Postupne je evidované zníženie stavu nedokončených investícií a to z dôvodu postupného zaradenia majetku do užívania, ale aj účtovným vyradením zastaranej projektovej dokumentácie.

4. Bilancia pohľadávok

Zo záverečného účtu a súvahy vyplýva, že stav krátkodobých pohľadávok Mesta Nitry k 31.12.2025 v brutto hodnote je vo výške 9 211 768,96 €, z toho daňové 3 433 441,77 € a nedaňové 5 778 327,19 €. Mesto Nitra za rok 2025 zaznamenalo zníženie stavu krátkodobých pohľadávok v porovnaní s predchádzajúcim. Najväčší podiel krátkodobých pohľadávok po lehote splatnosti tvoria pohľadávky za daň z nehnuteľností a poplatok za komunálny odpad. Stav dlhodobých pohľadávok vo výške 5 095,96 € v roku 2025 zostal nezmenený v porovnaní s rokmi 2024 a 2023. Ide o pohľadávku voči Slovenskej pošte z roku 2020, ktorá predstavuje „rezervu“ na úhradu počtových služieb.

Zo súvahy Mesta Nitry k 31.12.2025 vyplýva, že mesto vytvorilo opravné položky k daňovým pohľadávkam vo výške 2 989 725 € a k nedaňovým pohľadávkam vo výške 1 793 630,20 €. Opravné položky sa tvoria k pohľadávkam voči dlžníkom v konkurznom a reštrukturalizačnom konaní, resp. k nepremlčaným pohľadávkam, pri ktorých je riziko, že ich dlžník úplne alebo čiastočne nezaplatí. Keďže je vysoký predpoklad, že tieto pohľadávky nebudú mestu uhradené, tvorba opravných položiek k pohľadávkam je opodstatnená, čím si mesto v netto hodnote pohľadávok upravuje reálnosť aktív. V roku 2025 došlo k účtovnému odpisu pohľadávok v celkovej výške 438 708,32 €, z toho čiastku 289 935,29 € činí odpis daňovej pohľadávky jedného daňového subjektu na daní z nehnuteľnosti.

5. Bilancia záväzkov, stavu a vývoja dlhu

Dlhodobé záväzky mesta ku koncu roka 2025 (bez bankových úverov) dosiahli výšku **6 095 519,96 €**.

Ide o záväzky s dobou splatnosti dlhšou ako 1 rok a v uvedenej sume sú zaúčtované najmä nesplatené úvery voči ŠFRB (5 187 904,23 €), prijaté zábezpeky na byty – nájomné (533 659,14 €), záväzky zo zábezpek na investičné akcie (251 214,23 €) a zostatok sociálneho fondu (122 742,36 €).

V krátkodobých záväzkoch (**4 759 008,53 €**) tvoria najväčšiu položku záväzky voči dodávateľom vo výške 2 574 595,35 €

Stav záväzkov z bankových úverov a úverov ŠFRB bol k 31.12.2025 vo výške **21 157 898,89 €**. Podľa §17 ods. 8 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy sa do celkovej sumy dlhu obce nezapočítavajú okrem iného úvery zo ŠFRB, ktoré sa splácajú vo forme časti nájomného od nájomníkov bytov a záväzky z návratných zdrojov financovania prijatých na zabezpečenie predfinancovania projektov s podporou EÚ fondov. Po odpočítaní týchto úverov celková suma dlhu mesta k 31.12.2025 činí **15 556 644,61 €**, čo predstavuje zadlženosť mesta **13,50 %** zo skutočných bežných príjmov mesta dosiahnutých v roku 2024, čím je dodržané pravidlo podľa § 17 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy pri používaní návratných zdrojov financovania. Do zadlženosti mesta je započítaný aj novoprijatý úver z roku 2025 (5 mil.) vo výške jeho skutočného čerpania 1 421 758,81 € (28,43 %). Prehľad o stave a vývoji dlhu mesta k 31.12.2025 je uvedený v záverečnom účte na str.68-71.

Z pohľadu čerpania návratných zdrojov financovania úver z roku 2023 bol nedočerpaný vo výške 3 165 130 € (31,65 %), úver z roku 2025 bol načerpaný vo výške 1 421 759 € (28,44 %).

6. Údaje o hospodárení príspevkových organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta

Súčasťou materiálu záverečného účtu je aj rozbor hospodárenia príspevkových organizácií mesta:

SZSS

Podľa údajov zo záverečného účtu mesta za rok 2025 príspevková organizácia hospodárila s príspevkom mesta vo výške 3 007,983 €. Podľa rozboru hospodárskej činnosti príspevkovej organizácie SZSS za rok 2025, je výsledok hospodárenia organizácie z hlavnej činnosti + 343 772,05 € a výsledok hospodárenia z podnikateľskej činnosti je + 104,92 €, t. j. náklady z podnikateľskej činnosti PO boli kryté jej výnosmi. Výsledok hospodárenia organizácie bude preúčtovaný v zmysle Metodického usmernenia č. MF/020324/2020-352 o účtovaní výsledku hospodárenia v príspevkových organizáciách. Podľa rozboru hospodárskej činnosti SZSS neevidovala pohľadávky, ani záväzky po lehote splatnosti.

Z rozboru hospodárskej činnosti príspevkovej organizácie Správy zariadení sociálnych služieb je zrejmé, že organizácia vykazuje z hlavnej činnosti k 31.12.2025 zostatok finančných prostriedkov vo výške 580 866,01 €, z toho zostatok vlastných zdrojov vo výške 568 558,40 €. Takto vysoký zostatok vlastných zdrojov nasvedčuje tomu, že spoločnosť prioritne nepoužívala vlastné prostriedky, ako to ukladá § 24 ods. 7 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Kreatívne centrum

V rámci rozboru hospodárskej činnosti príspevkovej organizácie Kreatívne centrum je uvedené, že v roku 2025 organizácia nedisponovala žiadnymi finančnými prostriedkami, t. j. nevykonávala žiadnu hospodársku činnosť, nebol jej zverený žiaden majetok, ani žiaden majetok organizácia nenadobudla, a tiež nemala zriadené žiadne bankové účty. Úlohy Kreatívneho centra v roku 2025 ako aj v rokoch 2023 a 2024 plnil Mestský úrad v Nitre. Príspevková organizácia od jej zriadenia nemá ani štatutára.

Na základe uvedeného opätovne upozorňujem na ustanovenie § 21 ods. 12 zákona č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorého je zriaďovateľ povinný zrušiť príspevkovú organizáciu, ak zistí, že organizácia nespĺňa podmienky podľa ods. 3 uvedeného paragrafu, t. j. neplní úlohy obce.

Dlhodobou nečinnosťou príspevkovej organizácie mesto porušuje uvedený zákon, keďže nekoná v súlade so zákonnou povinnosťou zabezpečiť jej zrušenie.

7. Podnikateľská činnosť

Podnikateľskú činnosť mesto vykonáva na základe živnostenského oprávnenia a spočíva v preklade textov, predaji propagačných materiálov a sprievodcovských službách na prevádzke TIC a tiež vo vzdelávacej činnosti v Školiacom stredisku Mestskej polície. Podľa prehľadu nákladov a výnosov pri podnikateľskej činnosti mesta sú náklady kryté výnosmi. Pri porovnaní jednotlivých výnosových účtov predstavuje podiel výnosov z predaja propagačných materiálov TIC 25,4 %. Výsledok hospodárenia z PČ pred zdanením je vo výške 53,97 €.

8. Prehľad o poskytnutých dotáciách

V súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy návrh záverečného účtu obsahuje aj podrobný prehľad o poskytnutých dotáciách podľa § 7 ods. 4 v členení podľa jednotlivých príjemcov. Mesto poskytlo v roku 2025 dotácie v súlade s cit. zákonom a s VZN č. 9/2019 o poskytovaní dotácií z rozpočtu mesta Nitry v znení dodatku č.1 – 3.

V roku 2025 mesto poskytlo na oblasť kultúry a kreatívneho priemyslu dotácie vo výške 153 383,59 € (13,91 %), v porovnaní s rokom 2024 o 40 392 € viac; v oblasti športu vo výške 714 300,25 € (64,78 %), v porovnaní s rokom 2024 o 33 310 € viac; v sociálnej oblasti a podpore verejného zdravia vo výške 225 004,66 € (20,41 %), v porovnaní s rokom 2024 o 46 954 € viac a v oblasti podpory a rozvoja cestovného ruchu vo výške 10 000 € (0,90 %), rovnako ako aj v roku 2024. Mesto v sledovanom roku zvýšilo objem poskytovaných dotácií takmer vo všetkých oblastiach v porovnaní s predchádzajúcim rokom.

9. Hodnotenie programového rozpočtu

V súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bol rozpočet mesta na rok 2025 zostavený v programovej štruktúre, t. j. výdavky rozpočtu mesta boli alokované do príslušných programov, ktoré sa vnútorne členia na podprogramy a prvky. Každý program, ktorý predstavuje súhrn aktivít, má definovaný svoj zámer a cieľ, pričom zámer vyjadruje očakávaný pozitívny dôsledok dlhodobého plnenia príslušných cieľov a cieľ sa monitoruje a hodnotí merateľným ukazovateľom. Hodnotenie programov v návrhu záverečného účtu je na úrovni slovného zdôvodnenia plnenia merateľných ukazovateľov.

Nižšie uvádzam plnenie rozpočtu mesta podľa jednotlivých programov.

Kód	Názov programu	Upravený rozpočet	Plnenie k 31.12.2025
001	Strategické plánovanie, manažment a kontrola	3 638 611 Bežné: 869 713 Kapitálové: 2 768 898	1 107 150 Bežné: 802 388 Kapitálové: 304 762
002	Propagácia a marketing	184 355 Bežné: 174 355 Kapitálové: 10 000	157 283 Bežné: 147 283 Kapitálové: 10 000
003	Interné služby	13 053 680 Bežné: 12 939 443 Kapitálové: 114 237	12 365 161 Bežné: 12 258 251 Kapitálové: 106 910

004	Služby občanom	480 54 Bežné: 474 929 Kapitálové: 5 125	455 741 Bežné: 455 741 Kapitálové: 0
005	Bezpečnosť	3 585 273 Bežné: 3 498 213 Kapitálové: 87 060	3 447 332 Bežné: 3 395 224 Kapitálové: 52 108
006	Bývanie	1 771 837 Bežné: 863 357 Kapitálové: 506 000 Finančné operácie: 402 480	1 644 344 Bežné: 788 517 Kapitálové: 501 993 Finančné operácie: 427 973
007	Mestské služby	7 858 631 Bežné: 6 204 361 Kapitálové: 1 654 271	6 805 580 Bežné: 5 870 795 Kapitálové: 934 785
008	Doprava	13 983 928 Bežné: 9 319 050 Kapitálové: 4 664 878	10 554 750 Bežné: 9 005 928 Kapitálové: 1 548 822
009	Vzdelávanie a mládež (vrátane škôl)	59 157 221 Bežné: 56 600 685 Kapitálové: 2 556 536	55 923 820 Bežné: 54 975 152 Kapitálové: 948 668
010	Šport	4 993 173 Bežné: 4 502 108 Kapitálové: 491 065	4 368 560 Bežné: 4 244 704 Kapitálové: 123 856
011	Kultúra	1 180 506 Bežné: 1 055 006 Kapitálové: 125 500	1 087 309 Bežné: 966 625 Kapitálové: 120 684
012	Životné prostredie	12 633 334 Bežné: 12 514 816 Kapitálové: 118 518	11 424 273 Bežné: 11 404 089 Kapitálové: 20 184
013	Sociálne služby	7 557 043 Bežné: 7 549 043 Kapitálové: 8 000	7 320 896 Bežné: 7 312 896 Kapitálové: 8 000
014	Správa majetku mesta	7 869 832 Bežné: 2 165 100 Kapitálové: 1 905 132 Finančné operácie: 3 799 600	6 770 317 Bežné: 1 889 057 Kapitálové: 961 715 Finančné operácie: 3 919 545

V roku 2025 v porovnaní s rokom 2024 v štruktúre programového rozpočtu došlo k nasledovným zmenám:

- v programe 001: pribudli nové prvky: 1.2.1. Územné plánovanie a 1.2.2. Mestská architektúra a verejný priestor; bol vypustený prvok 1.10.5 Projekt UNICEF: Ukraine refugee response;
- v programe 003: boli vypustené podprogramy: 3.1 Zmluvné a špeciálne služby, posudky a právne služby, 3.3 Autodoprava – MsÚ a 3.5 Informačné tabule a plochy mesta. Boli tiež vypustené prvky: 3.6.1 Informačný systém a technológie a 3.6.2 Telekomunikačný a doručovací systém; podprogram 3.2 bol premenovaný na „Vnútoraná správa a ľudské zdroje“
- v programe 013: pribudol nový prvok 13.1.6 Sociálne služby pre marginalizované skupiny obyvateľstva – Dražovce; prvok 13.1.4 bol premenovaný na „Sociálne služby pre marginalizované skupiny obyvateľstva – Orechov dvor“.

Po bližšej analýze hospodárenia v rámci jednotlivých programov môžeme konštatovať, že: najväčšiu položku v čerpaní bežných výdavkov predstavuje Program 9 – Vzdelávanie a mládež, a to v absolútnej hodnote 54 975 152 €, čo je 48,44 % z celkových bežných výdavkov. Najvyššie čerpanie kapitálového rozpočtu bolo v Programe 8 – Doprava vo výške 1 548 823 €, čo činí 32,42 % z celkových výdavkov. V Programe 4 – Služby občanom čerpanie kapitálových výdavkov bolo na úrovni 0 €.

Od druhej polovice roka 2025 sú rozpočtové opatrenia predkladané na rokovania mestského zastupiteľstva dopĺňané o informácie identifikujúce príslušné programy, podprogramy a prvky v rámci programovej štruktúry, ktorých sa predmetné výdavky týkajú.

10. Tvorba a použitie peňažných a účelových fondov

Súčasťou záverečného účtu je informácia o hospodárení s peňažnými a účelovými fondmi mesta k 31.12.2025.

Mesto Nitra v súlade s § 15 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v roku 2025 malo vytvorené nasledovné peňažné fondy:

Rezervný fond – konečný zostatok k 31.12.2025 bol vo výške 624 074,54 €. Tvorba fondu v roku 2025 bola vo výške 5 492 861,21 € a pozostávala z prebytku rozpočtu za rok 2024. Použitie fondu v roku 2025 bolo vo výške 7 392 222,18 €. Zo zostatku rezervného fondu na konci roka 2024 boli finančné prostriedky vo výške 2 500 000 € zapojené do rozpočtu mesta na rok 2025 pri jeho schvaľovaní.

Fond mobility - konečný zostatok k 31.12.2025 je vo výške 562 068,58 €. Tvorba fondu v roku 2025 bola vo výške 562 068,58 a pozostávala z prebytku rozpočtu za rok 2024. V priebehu roka 2025 sa fond nečerpá.

Vybrané účelové fondy:

Fond prevádzky, údržby a opráv - konečný zostatok k 31.12.2025 bol vo výške 0 €. Tvorba fondu v roku 2025 bola vo výške 168 737,31 €. Čerpanie fondu bolo vo výške 230 984,51 € a bolo kvartálne použité na opravy bytov postavených s podporou štátu (ŠFRB).

Fond prevádzky – kreatívne centrum - konečný zostatok k 31.12.2025 bol vo výške 44 365,66 €. Tvorba fondu v priebehu roka 2025 bola vo výške 25 838,75 € a jeho čerpanie bolo v 0 hodnote.

Fond rozvoja bývania - konečný zostatok k 31.12.2025 je vo výške 0,00 €. Účtovné fond sa v priebehu roka 2025 netvoril.

Fond mestského rozvoja - konečný zostatok k 31.12.2025 bol vo výške 3 116 287,15 €. Tvorba fondu v roku 2025 bola vo výške 3 898 757,18 € (po odpočítaní vratiek). Čerpanie fondu bolo vo výške 775 470 €.

ZÁVER

Stanovisko hlavného kontrolóra mesta Nitra bolo zamerané na analýzu Návrhu záverečného účtu mesta Nitry. Mesto Nitra v roku 2025 hospodáril podľa pravidiel zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, Rozpočtových pravidiel Mesta Nitry a schváleného rozpočtu a údaje o rozpočtovom hospodárení súhrnne spracovalo do záverečného účtu.

V zmysle § 16 ods. 2 mesto finančne usporiadalo svoje hospodárenie vrátane finančných vzťahov k zriadeným alebo založeným právnickým osobám a k osobám, ktorým poskytlo prostriedky z rozpočtu a taktiež usporiadalo finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu.

Návrh záverečného účtu mesta Nitry za rok 2025 je spracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami § 16 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a obsahuje všetky predpísané náležitosti podľa § 16 ods. 5 uvedeného zákona.

V zmysle § 16 ods. 8 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy mestské zastupiteľstvo rozhoduje o použití prebytku rozpočtu pri prerokúvaní záverečného účtu mesta.

Návrh spracovateľa predstavuje zostatok finančných operácií použiť na tvorbu peňažných fondov (rezervný fond a fond mobility). Pri rozdeľovaní prebytku rozpočtu k rozhodnutiu o jeho použití dávam do pozornosti vybrané aktuálne záväzky mesta vyplývajúce z rozhodnutí mestského zastupiteľstva v Nitre:

- *uznesenie MZ č. 111/2026 – MZ zo dňa 5.3.2026, podľa ktorého MZ schválilo vyčlenenie finančných prostriedkov zo Záverečného účtu mesta vo výške 160 000 € a to do výšky vysúťazenej ceny diela na zabezpečenie komplexnej opravy strechy bytového domu Tokajská 1-11 v Nitre;*
- *uznesenie č. 3/202 – MZ zo dňa 27.01.2026, ktorým bolo odporúčané okamžité prijať opatrenia na dofinancovanie originálnych kompetencií SMŠ na rok 2026 vo výške 1 845 mil. €;*
- *uznesenie MZ č. 43/2022 zo dňa 10. 2. 2022 v znení uznesenia č. 451/2025 zo dňa 18.11.2025, ktorým mestské zastupiteľstvo uložilo zabezpečiť zmluvné obstaranie odborne spôsobilej osoby na výkon externého stavebného dozoru v mene mesta pre stavbu „Bytový dom Tehelná“. V súčasnosti je v rozpočte mesta na túto činnosť vyčlenená suma 1 000 €. V nadväznosti na schválenie uzatvorenia zmluvy o budúcej kúpnej zmluve dňa 31.3.2026 a plánované zahájenie stavebných prác ešte v tomto rozpočtovom roku je však potrebné počítať s navýšením uvedeného výdavku. Podľa záznamu z prieskumu trhu predstavuje predpokladaná hodnota zákazky, od ktorej sa bude odvíjať verejné obstarávanie na zabezpečenie stavebného dozoru, sumu 157 567 € bez DPH.*

V súvislosti s aktuálnym vývojom hospodárenia mesta považujem za nevyhnutné poukázať na kumuláciu ďalších rizík, ktoré môžu určitým spôsobom narušiť rozpočtovú stabilitu v aktuálnom aj nasledujúcom rozpočtovom roku. Podľa aktuálnej prognózy Ministerstva financií SR je nevyhnutné rozpočet príjmov na položke - daň z príjmov fyzických osôb znížiť o - 650 336 €. Tento výpadok priamo ohrozuje krytie plánovaných výdavkov. Ďalej je potrebné počítať s prípadným navýšením finančných prostriedkov na mzdy zamestnancov mesta s cieľom dorovnania valorizácie.

Momentálne sledujeme narastajúce riziko prudkého zvýšenia cien pohonných hmôt v dôsledku vojnového konfliktu na Blízkom východe. Rast cien PHM sa sekundárne premietne do cien všetkých vstupov, čo vytvorí ďalší tlak na čerpanie verejných

prostriedkov. Jedným z nich sú aj zvýšené náklady dopravcu, ktorý bude generovať vyšší nárok na doplatok za službu vo verejnom záujme. Už teraz je nevyhnutné v procese tvorby rozpočtu na rok 2027 počítať s krytím zvýšeného doplatku za rok 2026. Ďalším nezanedbateľným faktom je aj záväzok mesta do budúcich období zabezpečiť v rozpočte mesta prostriedky vo forme dotácií športovému klubu na prenájom hokejovej haly vo vlastníctve Nitrianskej investičnej, s.r.o. Všetky uvedené faktory budú mať zvýšený vplyv na výdavkovú stránku rozpočtu, čo je v podmienkach trvajúcej dlhovej brzdy náročné ustať, a nie je vylúčené, že bude potrebné pristúpiť k zníženiu výdavkov v iných (neprioritných) oblastiach.

S ohľadom na potrebu krytia aktuálnych výdavkov mesta a vyššie uvedených rizík odporúčam pri rozdeľovaní prebytku rozpočtu ponechať v rezervnom fonde rezervu vo výške aspoň 1 mil. €.

Vzhľadom na vyššie uvedené odporúčam Mestskému zastupiteľstvu v Nitre schváliť celoročné hospodárenie bez výhrad.

V Nitre dňa 01.04.2026

Ing. Oľga Hetényiová, v.r.
hlavná kontrolórka mesta Nitry